

RIJEČ UPRAVE

Za razliku od doista turbulentne 2020., možemo reći da je godina 2021. donijela svojevrsnu stabilizaciju i privikavanje na „novo normalno“. Godina je bila započela u dosta optimističnim tonovima, uz rast statističkih pokazatelja, da bi u njezinom nastavku slika tržišta bila prilično raznolika. Međutim, kad podvučemo crtu, možemo reći da je na tržištu tijekom cijele godine bilo prilično živo, uz nova izdanja, unaprjeđenje raznih servisa i procesa te druge korake koji doprinose kvaliteti i učinkovitosti samog tržišta kao i boljoj usluzi za sve njegove sudionike.

Tijekom godine tri su nova izdanja uvrštena na uređeno tržište, od čega je najveći interes izazvalo uvrštenje dionica Spana kao prve IT kompanije na Burzi nakon 18 godina. Time je u sektorskom smislu proširen dijapazon mogućnost za ulagatelje na domaćem tržištu. Uz to, zabilježena su još tri uvrštenja s osnove dokapitalizacije, a do kraja godine uvršteno je i ukupno šest obveznica svih vrsta (municipalne, državne i korporativne).

Nakon što je Zagrebačka burza krajem 2019. stekla 5,3% vlasničkog udjela Makedonske burze, do kraja 2021. Burza je povećala svoj udio u Makedonskoj na 7,06%. Uz to, Makedonska i Zagrebačka burza potpisale su Sporazum o suradnji čiji je cilj poboljšati stručno znanje i profesionalni razvoj sudionika makedonskog tržišta kapitala kroz seminare Akademije Zagrebačke burze.

Posljednjega dana kolovoza obilježena je peta godišnjica uvrštenja dionice Zagrebačke burze na uređeno tržište kojim upravlja sama Burza. Zagrebačka burza bila je i za sad je još uvijek jedina burza u srednjoj i jugoistočnoj Europi čije su dionice uvrštene na uređeno tržište, čime su postavljeni novi standardi transparentnosti i kriteriji korporativnog upravljanja te dodatno učvršćena pozicija lidera u poslovanju i uslugama tržišta kapitala u široj regiji slijedeći primjer razvijenih tržišta.

Bilo je dosta aktivnosti vezanih i uz Progress tržište, namijenjeno malim i srednjim poduzećima, a posebice je bilo živo na Funderbeamu, koji je godinu zaključio novim, uspješnim kampanjama prikupljanja kapitala za domaće startupove.

Zagrebačka burza pridružila se UN-ovoj Sustainable Stock Exchanges inicijativi (SSE inicijativa) s ciljem promicanja održivosti na tržištima kapitala. Burza će aktivno sudjelovati u dijalogu s UN-om i drugim članicama ove inicijative kako bi zajednički poboljšavali poslovne prakse vezane uz okolišna, društvena i pitanja korporativnog upravljanja, a u skladu s ciljevima ove inicijative. Zagrebačka burza i ove je godine bila među više od 100 svjetskih burzi na kojima je simboličkim zvukom zvana označen početak trgovanja povodom Međunarodnog dana žena, s ciljem naglašavanja uloge koju poslovni i finansijski sektor može imati u osnaživanju žena na ključnim pozicijama kao važnog globalnog cilja održivog razvoja.

Kroz Akademiju Zagrebačke burze radili smo na povećanju razine znanja i stručnosti svih sudionika tržišta kapitala. Akademija je obilježila 11. godinu postojanja, tijekom kojih je educirano više od 10.000 pojedinaca. Kreirano je više od 80 programa, od čega nekoliko kompleksnijih u smislu trajanja i sveobuhvatnosti, kao što su program za odnose s investitorima, koji je završila 11. generacija stručnjaka, program Akademije za poslove usklađenosti, ili program Osnove investiranja, koje je završilo 5. generacija polaznika.

Na brojnim događanjima i investicijskim konferencijama okupili smo više od 1.000 pojedinaca promovirajući naše i regionalno tržište, povezujući njegove aktere međusobno te s međunarodnom

investicijskom zajednicom. U svibnju su održani investicijski dani Ljubljanske i Zagrebačke burze, koji se održavaju od 2014. Prvi put na ovom događanju slovenskim i hrvatskim kompanijama pridružile su se i kompanije s Makedonske burze. Ukupno 18 kompanija održalo je prezentacije svog poslovanja i rezultata za rekordnih više od 230 analitičara i investitora iz preko 20 zemalja, među kojima su bile i Velika Britanija, SAD, Austrija, Njemačka, Finska, Rusija, Estonija, Turska, Češka, Švicarska i druge. U prosincu je održano još jedno izdanje ove investicijske konferencije, na kojem je u jednom danu održano više od 170 sastanaka uvrštenih društava i ulagatelja. U rujnu je održan i Prime Plus investicijski webcast Zagrebačke burze, uz sudjelovanje društava uvrštenih u Vodeće tržište te nekoliko društava iz drugih tržišnih segmenata Zagrebačke burze, a webcastu je nazočilo više od 50 domaćih i stranih analitičara i ulagatelja.

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Središnje klirinško depozitarno društvo i Zagrebačka burza održali su 12. godišnju edukaciju namijenjenu društvima čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište Zagrebačke burze. Stotinjak predstavnika izdavatelja poslušalo je novitete vezane uz regulativu tržišta kapitala te druge srodne teme. U fokusu ovogodišnje edukacije bilo je nefinansijsko izvještavanje, korporativno upravljanje te SRD II direktiva.

U listopadu je održana tradicionalna konferencija Zagrebačke burze i Udruge mirovinskih fondova i mirovinskih osiguravajućih društava „Izazov promjene“. Okupila je više od 400 sudionika financijske industrije iz Hrvatske i regije te 20-ak uglednih govornika, među kojima su bili i potpredsjednik Vlade i ministar financija dr. Zdravko Marić; ministar rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike Josip Aladrović; dr. Ante Žigman, predsjednik Upravnog vijeća Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga; te guverner dr. Boris Vujčić. Na konferenciji su po 12. put dodijeljene nagrade Poslovnog dnevnika u suradnji sa Zagrebačkom burzom kompanijama koje su ostvarile najbolje odnose s investitorima.

LEI servis Zagrebačke burze, jedan od svega 38 entiteta globalno akreditiranih za izdavanje LEI oznake, na kraju godine upravljao je s gotovo 1400 oznaka, a kvaliteta LEI usluge Zagrebačke burze od strane Global LEI fondacije ocijenjena je s izuzetno visokih 99-100% uspješnosti prema kriterijima koje propisuje ova organizacija.

U ožujku je Burza pokrenula serijal videa pod nazivom "ZSE Stock Talk", gdje kroz niz kraćih videoformata javnost ima prilike čuti što naša istaknuta imena iz svijeta financija, ekonomije, tržišta kapitala i sl. kažu o aktualnim temama iz tih područja, a u cilju veće popularizacije tema povezanih s tržištem kapitala. Blog Zagrebačke burze „Burzin brief“ obilježio je treću godinu postojanja, s više od 60 tekstova domaćih i stranih stručnjaka iz područja financija.

Prosinac je bio obilježen dodjelom 10. jubilarnih Nagrada Zagrebačke burze, s ciljem jačanja prepoznatljivosti tržišta i njegovih aktivnih sudionika među financijskom i općom javnosti te nastojanja da izvrsnost bude prepoznata, podržana i nagrađena. Obilježena je i 30. godišnjica novije povijesti Burze prikazivanjem dokumentarnog filma u kojem su sudjelovala brojna eminentna imena domaćeg tržišta kapitala. Možemo reći da je razvoj Zagrebačke burze ova tri desetljeća od utemeljenja išao u smjeru stvaranja regionalnog lidera u uslugama tržišta kapitala kreiravši kvalitetnu i otpornu tržišnu infrastrukturu usporedivu s najrazvijenijim tržištima.

Od projekata usmjerenih unaprjeđenju trgovinske infrastrukture i podizanju razine kvalitete usluge za sve sudionike, tijekom godine najviše smo bili orijentirani na razvoj vlastitog softvera za nadzor

trgovanja „Zeus“, kao i na projekt razvoja strategije Burze za idućih pet godina. Sudjelovali smo i u projektu implementacije CCP-a za RH te uspješno realizirali nove releasove trgovinskog sustava i druge aktivnosti optimizacije infrastrukture koje nisu uvijek u prvome planu, no značajno doprinose kvaliteti usluga tržišta kapitala.

Zagrebačka je burza zadržala kontinuitet poslovanja i trgovanja te nastavila pružati visoku razinu kvalitete svojih proizvoda i usluga s ciljem zadovoljavanja potreba dioničara, ulagatelja, izdavatelja, članova i svih drugih udjelničara za učinkovitim, transparentnim i ekonomičnim uslugama tržišta kapitala. Sve to ne bi bilo moguće bez izuzetnih napora svih sudionika tržišta, osobito članova i izdavatelja, kao i izvrsne suradnje s Regulatorom.

U idućoj godini nastojat ćemo dodatno unaprjeđivati naše usluge te dalje razvijati započete projekte, a zajedno s Regulatorom, izdavateljima i drugim dionicima raditi na kreiranju okruženja koje potiče izvrsnost, najviše etičke standarde poslovanja i korporativnog upravljanja kako bi se posredno utjecalo na povećanje vrijednosti tržišta u cjelini te kreiranje investicijskih prilika za kompanije i ulagatelje.

Tržište kapitala u 2022. zasigurno će nastaviti djelovati u izazovnim okolnostima, ali cilj je Zagrebačke burze zadržati poziciju regionalnog lidera i jednog od mehanizama u službi gospodarskog rasta. I dalje ćemo ulagati napore u jačanje kapaciteta samog tržišta, zadovoljavanje potreba dioničara, ulagatelja, izdavatelja, članova i svih drugih zainteresiranih strana, uz povećanje razine transparentnosti i pozitivnog utjecaja na povjerenje ulagatelja, likvidnost, kao i vrijednost tržišta u cjelini.

TRGOVANJE U 2021. GODINI

Godina je započela pozitivnim sentimentom, a mjeseci koji su slijediti donosili su prilično raznoliku sliku tržišta. Iako je promet dionicama unutar knjige ponuda bio za četvrtinu manji nego u 2020., a ukupni promet u konačnici gotovo -19% niži, cijele je godine na tržištu bilo živo uz veliki interes ulagatelja i dosta investicijskih prilika te zanimljivih investicijskih priča.

ETF-ovi, koji su u studenom obilježili godišnjicu uvrštenja, ostvarili su značajan promet i rast vrijednosti iskazan tržišnom kapitalizacijom. I tržišna kapitalizacija drugih segmenata većinom je rasla - dionice u Vodećem tržištu vrijede +9% više nego lani, a one u Službenom čak +21% više.

Gotovo su svi indeksi značajno ojačali: CROBEXtr, koji uračunava i dividendni prinos, čak +22%, što je odličan pokazatelj povrata na ulaganje koji su investitori mogli ostvariti. I većina drugih indeksa dvoznamenkasto je rasla.

Najtrgovanje dionice bile su one društava Podravka d.d., HT d.d., Valamar Riviera d.d., Atlantska Plovidba d.d. i Adris Grupa d.d., sve s prometima u rasponu od 113 do 216 milijuna kuna.